येषामभीषुहस्तः स्याद्विश्वक्सेनो रथे स्थितः । सन्नद्धश्चार्ज्जुनो योद्धा तेषां नास्ति पराजयः ।
तेषामथ विलापानां नायं दुर्य्योधनः स्मरेत् । हतौ हि पुरुषव्याघ्रौ भीष्मद्रोणौ त्वमात्थ वै ।
तेषां विदुरवाक्यानामुक्तानां दीर्घदर्शिना । दृष्ट्वेमां फलनिर्वृत्तिं मन्ये शोचन्ति पुत्त्रकाः । २०५
सेनां दृष्ट्वाऽभिभूतां मे शैनेयेनार्ज्जुनेन च । शून्यान् दृष्ट्वा रथोपस्थान् मन्ये शोचन्ति पुत्त्रकाः ।
हिमात्यये यथा कक्षं शुष्कं वातेरितो महान् । अग्निर्दहेत्तथा सेनां मामिकां स धनञ्जयः ।
आचक्ष्व मम तत्सर्व्वं कुशलो ह्यसि सञ्जय । यदुपायातसायाह्ने कृत्वा पार्थस्य किल्बिषं ।
अभिमन्यौ हते तात कथमासीन्मनो हि वः । न जातु तस्य कर्म्माणि युधि गाण्डीवधन्वनः ।
अपकृत्य महत्तात सोढुं शक्ष्यन्ति मामकाः । किन्नु दुर्य्योधनः कृत्यं कर्णः कृत्यं किमब्रवीत् । २००
दुःशासनः सौबलश्च तेषामेवं गतेष्वपि । सर्व्वेषां समवेतानां पुत्त्राणां मम सञ्जय ।
यद्वृत्तं तात सङ्ग्रामे मन्दस्यापनयैर्भृशं । लोभानुगस्य दुर्बुद्धेः क्रोधेन विकृतात्मनः ।
राज्यकामस्य मूढस्य रागोपहतचेतसः । दुर्नीतं वा सुनीतं वा तन्ममाचक्ष्व सञ्जय ।
इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि जयद्रथबधपर्व्वणि धृतराष्ट्रानुतापे पञ्चाशीतोऽध्यायः ॥ ८५ ॥
॥ सञ्जय उवाच ॥ हन्त ते सम्प्रवक्ष्यामि सर्व्वं प्रत्यक्षदर्शिवान् । शुश्रूषस्व स्थिरो भूत्वा तव ह्यपनयो महान् ।
गतोदके सेतुबन्धो यादृक् तादृगयन्तव । विलापो निष्फलो राजन् माशुचो भरतर्षभ । २०६५
अनतिक्रमणीयोऽयं कृतान्तस्याद्भुतो विधिः । माशुचो भरतश्रेष्ठ दृष्टमेतत्पुरातनं ।
यदि त्वं हि पुरा द्यूतात् कुन्तीपुत्त्रं युधिष्ठिरं । निवर्त्तयेथाः पुत्त्रांश्च न त्वां व्यसनमाव्रजेत् ।
युद्धकाले पुनः प्राप्ते तदेव भवता यदि । निवर्त्तिताः स्युः संरब्धान्न त्वां व्यसनमाव्रजेत् ।
दुर्य्योधनो चाविधेयं बध्नीतेति पुरा यदि । कुरूनवानोदयिष्यस्तं न त्वां व्यसनमाव्रजेत् ।
न ते बुद्धिव्यभीचारमुपालप्स्यन्ति पाण्डवाः । पाञ्चाला वृष्णयः सर्व्वे ये चान्येऽपि नराधिपाः । २०७०
स कृत्वा पितृकर्म्म त्वं पुत्त्रं संस्थाप्य सत्पथे । वर्त्तेथा यदि धर्म्मेण न त्वां व्यसनमाव्रजेत् ।
त्वन्तु प्राज्ञतमो लोके हित्वा धर्म्मं सनातनं । दुर्य्योधनस्य कर्णस्य शकुनेश्चान्वगा मतं ।
तत्ते विलपितं सर्व्वं मया राजन्निशामितं । अर्थे निविशमानस्य विषमिश्रं यथा मधु ।
नामन्यत तदा कृष्णो राजानं पाण्डवं पुरा । न भीष्मं नैव च द्रोणं यथा त्वां मन्यते नृप ।
अजानन् स यदा तु त्वां राज धर्म्मादधश्च्युतं । तदाप्रभृति कृष्णस्त्वां न तथा बहु मन्यते । २०७५
परुषाण्युच्यमानांश्च यदा पार्थानुपेक्षसे । तस्यानुबन्धः प्राप्तस्त्वां पुत्त्राणां राज्यकामुक ।
पितृपैतामहं राज्यमपवृत्तं तदाऽनघ । अथ पार्थैर्जितां कृत्स्नां पृथिवीं प्रत्यपद्यथाः ।
पाण्डुना निर्जितं राज्यं कौरवाणां यशस्तथा । ततश्चाप्यधिकं भूयः पाण्डवैर्धर्म्मचारिभिः ।
तेषां तत्तादृशं कर्म्म त्वामासाद्य सुनिष्फलं । यत्पित्र्याद्भ्रंशिता राज्यात्त्वयेहामिषगृद्धिना ।
यत्पुनर्युद्धकाले तु पुत्त्रान्गर्हयसे नृप । बहुधा व्याहरन्दोषान्न तदद्योपपद्यते । २०८०
न हि रक्षन्ति राजानो युध्यन्तो जीवितं रणे । चमूं विगाह्य पार्थानां युध्यन्ते क्षत्त्रियर्षभाः ।